

Referat af 46. møde i danZIG

Torsdag den 13. november 2008 i Styrelsen for Bibliotek og Medier

Til stede:

Medlemmer af danZIG:

Flemming Pedersen, Axiell Bibliotek
Hans Henrik Felby, Fujitsu
Niels Jensen, Gentofte Bibliotekerne
Erik Bertelsen, Statsbiblioteket
Tommy Schomacker, Dansk BiblioteksCenter
Poul Henrik Jørgensen, Portia
Hans Erik Büscher, Reindex
Leif Andresen, Styrelsen for Bibliotek og Medier

Medlemmer af danZIG materialevalgsarbejdsgruppe:

Inge Holm Pedersen, Biblioteksmedier
Jørgen Pedersen, Fujitsu
Niels Ove Jensen, Axiell
Nanna Agergaard, Dansk BiblioteksCenter
Olaf Winslöv, Den danske Boghandlerforening (deltog fra pkt. 4)

Ulla Kvist, Styrelsen for Bibliotek og Medier (referent)

Afbud fra:

Peter Jensen, Gentofte Bibliotekerne
Adam Dickness, Index Data
Henrik Dahl, Dantek

1. Indledning og godkendelse af dagsorden

Leif Andresen indledte med at byde velkommen og orienterede om, at kredsen af deltagere til mødet i dag var udvidet med medlemmer af materialevalgsarbejdsgruppen under danZIG. Der var en række aktiviteter, som enten var afsluttet, eller henholdsvis godt på vej til afslutning. Derfor var mødets generelle tema at identificere de emner, hvor der er behov for at igangsætte afklaringsprocesser. Dagsordenen blev derefter godkendt.

2. Meddelelser og konferencerapporter m.v.

A) DanBib, genbrug og WorldCat.

Leif Andresen gav en kort orientering om DanBib og genbrug og henviste til [DanBib: Ændring af datakilder fra 1. januar 2009](#), hvori der redegøres for, hvorfor DBC har opsagt aftalen med British Library om BNB. WorldCat nævnes i den forbindelse som en mulig afløser for BNB som genbrugskilde. Brug af WorldCat som genbrugskilde er endvidere en del af Deff projektet: Danske biblioteker i WorldCat. En rapport om projektet udkommer snarest.

Der er dog stadig uafklarede problemer omkring, hvilke genbrugskilder der skal være en del af DanBib. F.eks. skal det undersøges nærmere om Library of Congress stadig skal indgå som genbrugskilde.

Leif Andresen omtalte derefter et andet Deff projekt: DanBib som ægte fælleskatalog. Rapport kan ses på de to følgende link:

[https://infoshare.dtv.dk/twiki/pub/ArkitekturMiddleware/WebHome/Anbefaling -
_DanBib_som_aegte_faelles_katalog.pdf](https://infoshare.dtv.dk/twiki/pub/ArkitekturMiddleware/WebHome/Anbefaling_-_DanBib_som_aegte_faelles_katalog.pdf) samt på

https://infoshare.dtv.dk/twiki/pub/ArkitekturMiddleware/WebHome/Model_for_Faelles_Katalog-3.pdf.

Projektforslag er på vej i form af et egentligt implementerings forslag. Leif Andresen vil løbende orientere udvalget om ny udvikling i dette projekt, som dog stadig er meget på koncept planet.

Erik Bertelsen nævnte, at Statsbiblioteket er med i WorldCat projektet med danske poster og fremhævede i den forbindelse, at Statsbiblioteket ikke ønsker at miste adgangen til Library of Congress som genbrugskilde.

Tommy Schomacker nævnte, at der var overvejelser i gang om at lukke for NOSP, som ikke bliver vedligeholdt længere. Det er dog blevet besluttet at afvente, at en alternativ løsning bliver fundet.

3. Opsamling på 45. danZIG-møde

Leif Andresen henviste til referat: [Møde i danZIG 25. februar 2008](#), som er godkendt pr. mail og nævnte, at den samlede oversigt over webservices, som han havde lovet under pkt.8 i referatet, endnu ikke er udarbejdet. Leif Andresen sender skema til Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek og beder dem om input til listen. Når oversigten er klar, vil der blive sendt besked til udvalget. Leif Andresen orienterede derefter om et særskilt oprettet site udenfor Styrelsens CMS system, som vil blive benytte til at lægge relevant information op på.

4. danZIG materialeanskaffelsesarbejdsgruppe

Leif Andresen indledte med at trække områder frem, der trængte til en nærmere drøftelse:

- en udvekslingsprotokol for EDItX?,
- forholdet til NemHandel/OIOUBL,
- ISO20775 til hentning af HoldingsHistorik
- afklare behovet for andre transaktioner?

Referencer: Guidelines for use of EDItX documents in Danish libraries

<http://www.bs.dk/publikationer/andre/danzig/02/>

OIOUBL: <http://www.oioubl.info/classes/da/index.html>

Følgende bilag blev endvidere uddelt:

- Bibliotekernes materialeanskaffelser, status for standarder – gammel status, opdateret 13.11.2008
- Referat af 44 danZIG møde pkt. 7: danZIG materialeanskaffelsesgruppe
- Acquisition – web services udarbejdet af Tommy Schomacker, dateret 15.2.2006

Der var enighed om at lade såvel materiale- som systemleverandører registrere om de supporterer EDItX guidelines.

Derefter blev modeller for en udvekslingsprotokol for EDItX drøftet. Hovedtemaet var at finde den mest standardiserede måde at håndtere udvekslingen på. Bilaget fra Tommy Schomacker beskrev muligheden for at benytte web service til denne protokol. Inge Holm Pedersen mente, at den bedste protokol var den gode gamle kendte e-mail og understregede, at det var vigtigt at indstille sig efter, hvad kunderne kunne levere. Endvidere nævnte Inge Holm Pedersen, at NemHandel, som kommunerne bruger mere og mere, benytter sig udelukkende af e-mail.

Flemming Pedersen foreslog, for at sætte processen i gang, at benytte e-mail nu, og så afvente og se, hvordan udviklingen bliver.

Jørgen Pedersen så som systemleverandør helst en web-service, men anerkendte nødvendigheden af at indordne sig under, hvad det er muligt for materialeleverandørerne at levere.

Tommy Schomacker mente, at det var nødvendigt at undersøge NemHandel nærmere og understregede, at NemHandel burde understøtte EDItX standarden.

Derefter udspandt der sig en længere diskussion for og imod web service som protokol. En stor del gik med at få afklaret, om det er muligt via en web service at få

en elektronisk ordrebekræftelse, f.eks. således at beskeden: "Kan ikke leveres", popper op med det samme.

Endvidere blev det påpeget, at udenlandske materialeleverandører benytter sig meget af proprietær systemer, hvilket nødvendiggør deres understøttelse af en sådan web-service, hvis forskningsbibliotekerne også skal kunne anvende denne service.

Leif Andresen konkluderede, at det var en god ide at få udarbejdet en nærmere specifikation og dermed få defineret en web-service, som et eksempel på, hvordan en sådan kan se ud.

Der var enighed om at EDItEUR skal kontaktes og høres om, hvordan de stiller sig til en udvikling af en sådan web service. Derefter vil materialeudvalgsgruppen blive sat i sving med udarbejdelsen af et forslag til en standard. Endvidere blev det besluttet, at kontakten til EDItEUR også skal omfatte et ønske om en nærmere undersøgelse af større udenlandske materialeleverandørers interesse/mulighed for at kunne benytte en sådan web-service.

Forholdet NemHandel / OIOUBL

Leif Andresen orienterede kort om, at IT og Telestyrelsen for ca. to år siden havde afholdt en høring om brugen af OIOUBL og at Styrelsen siden intet har foretaget sig i den anledning. Leif stillede så det spørgsmål, om det er nødvendigt at udarbejde guidelines til OIOUBL? Er der nogen, der har håndteret ordre lavet i OIOUBL i praksis? Der var ingen af de tilstedeværende leverandører, som havde taget OIOUBL i brug, ej heller var Olav Winsløv bekendt med boghandlere, der anvendte OIUUBL. Der var dog enighed om, at status og gennemslag skulle undersøges nærmere – med en generel forventning om, at OIOUBL vil få større betydning i den kommende tid. På den anden side er det en dansk specifikation og EDItX kan forventes større betydning i forhold til internationale materialeleverandører. Leif Andresen konkluderede, at der var enighed om en undersøgelse af den aktuelle status og opfordrede samtidig udvalgets medlemmer til at give besked, hvis der blev stillet krav om benyttelse af OIOUBL.

HoldingsHistory:

Nanna Agergaard orienterede om arbejdet i materialearbejdsgruppen indtil nu med HoldingsHistory, som havde mundet ud i et udkast til "Guidelines for udveksling af bibliografiske data og beholdningsoplysninger..", som derefter blev uddelt.

Nanna Agergaard gav et kort rids af udviklingen fra opbygningen af eget skema til nu at benytte sig af ISO Holdings skema. Tommy Schomacher understregede, at det var vigtigt at få afklaret valg af protokoller (Z39.50/SRU) og hvilken tidshorisont der tales om.

På et spørgsmål fra Niels Jensen om betydningen af koderne for collection codes, understregede Tommy Schomacher, at betydningen er fastlagt i EDItX. Efter forskellige opklarende spørgsmål var der enighed om, at udkastet skulle igennem en videre bearbejdning.

Leif Andresen understregede, at det ikke er et krav, at alle leverandører skal kunne opfylde denne guidelines, men at det er nødvendigt med et standardiseret beholdningsformat i samspillet med flere leverandører. Niels Jensen påpegede, at et sådant standardiseret format kunne være vigtigt i andre sammenhænge og håbede på en vis synergi effekt. Leif Andresen efterspurgte derefter udvalgets holdning til valg af protokol: z39.50 eller en SRU specifikation. Der var delte meninger om dette valg og Erik Bertelsen foreslog i stedet for at udarbejde en web service.

Leif Andresen konkluderede, at der var rejst en række spørgsmål til udkastet og bad materialearbejdsgruppen om at adressere disse spørgsmål ved at udarbejde et nyt udkast, som skal sendes elektroniske til høring hos danZIG og materialeudvalget. Derefter tages der stilling til, om der skal afholdes et møde i det nye år.

Behov for andre transaktioner

Behovet for at kunne angive **prisoplysninger** trænger sig på. Tommy Schomacker orienterede om, at EDItEUR er i gang med at udarbejde en speciel variant af en bestilling, hvori prisoplysninger indgår og der var enighed om at rykke EDItEUR og om muligt genbruge det, EDItEUR udvikler. Behovet er klart stort. Ligeledes har Flemming Petersen arbejdet med problemerne vedr. **ordrebekræftelser**. Leif Andresen konkluderede, at ordrebekræftelser vil blive taget op som punkt på næste møde i materialevalgsgruppen, der afholdes i begyndelsen af 2009.

OIO – e-faktura

Leif Andresen spurgte til, hvordan det gik med forsøg med samspil mellem bibliotekssystem og kommunens økonomisystem.. Flemming orienterede kort om forsøg først i Gentofte, derefter nu i Horsens. Bibliotekerne er kun en lille brik i et større spil, derfor sker der ikke så megen videre udvikling. Bl.a. skal forsøget vise om det er muligt for leverandøren samtidig at sende en regning både til kommunens økonomisystem og til bibliotekssystemet. Betalingen skal derefter godkendes uden manuel accept. Der blev rejst tvivl, om det overhovedet teknisk kan lade sig gøre og om et bibliotekssystem overhovedet kan anvendes til en økonomi udbetaling. Leif Andresen konkluderede, at det ikke virkede som om, der var meget fremdrift i projektet og foreslog, at Niels Ole Nielsen til næste møde i materialeudvalget udarbejder en kort status med et muligt forslag til nye initiativer. Leif Andresen udbad sig endvidere navne på nye materialeleverandører og hvilken teknik de benytter sig af.

EDItEUR

Olaf Winsløw orienterede derefter om arbejdet med EDItEUR. På et møde i Frankfurt blev for nylig fremlagt en plan om at få dannet en vejledningskomite, hvis opgave er at få udarbejdet en prioriteringsplan, med det sigte samtidig at involvere branchen mere i prioriteringerne. Der søges nu en ny direktør og forhåbentlig bliver EDItEUR formentlig mere synlig fremover og vil dermed også være mere interesseret i at udvide medlemskaren. På et spørgsmål om de danske medlemmer af EDItEUR, svarede Leif Andresen, at medlemslisten omfatter boghandlerforeningen, DBC og Styrelsen for Bibliotek og Medier.

5. danZIG NCIP arbejdsgruppe

Leif Andresen havde i den udsendte dagsorden udbedt sig en drøftelse af evt. opfølgende aktiviteter til de nu publicerede NCIP guidelines:

- NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between Danish libraries and other agencies
URL: <http://www.bs.dk/publikationer/andre/danzig/03/>
- NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between bibliotek.dk and local library systems
URL: <http://www.bs.dk/publikationer/andre/danzig/04/>
- NCIP Implementation Guidelines: Combined public-school libraries
URL: <http://www.bs.dk/publikationer/andre/danzig/05/>

Endvidere en drøftelse af NCIP version 2: Status: se NISOs homepage: <http://www.niso.org/standards/ballots/>

Leif Andresen orienterede om, at NCIP version 2 nu er blevet vedtaget og at den er blevet sendt formelt til ANSI indenfor de sidste 14 dage. Når teksten er endelig færdigredigeret officielt, vil NCIP arbejdsgruppen gennemgå den og undersøge om den indebærer ændringer af den nuværende NCIP guideline. Erik Bertelsen påpegede at der allerede nu var en ændring mht. til bestilling på artikelniveau, der kunne få betydning.

Leif Andresen konkluderede, at Flemming Pedersen og Erik Bertelsen inden den først kommende jul vil udarbejde et notat om mulige fordele og ulemper ved at skifte til den nye version og derefter fremsende notatet til NCIP arbejdsgruppen.

6. danZIG MarcXchange arbejdsgruppe

Status for ISO 27755 MarcXchange

Tommy Schomacker havde modtaget et svar fra ISO om, at alle smårettelserne er på plads og at standarden formentlig ville blive publiceret ultimo 2008. Langt om længe er det så endelig lykkedes at få MarcXchange som en ISO standard. Tommy Schomacker orienterede om, at der var lagt op til at Library of Congress skulle være Maintenance Agency for denne standard. Dette koncept er nu ændret til, at der ikke bliver noget formelt Maintenance Agency, men at Library of Congress "hoster" XML schema og andet informativt materiale.

Derefter blev forskellige spørgsmål af teknisk karakter om tegnsæt diskuteret, især blev problemerne med det historiske Å vendt. Dansk Standard havde endnu ikke svaret på henvendelsen om historisk å, men om nødvendigt må biblioteksverdenen løse problemet selv, ved f.eks. at anvende sorteringsdelfelter f.eks. i felt 100, 245.

Status for danske guidelines.

Tommy Schomacker orienterede om, at arbejdsgruppen har udarbejdet et udkast til guidelines, som vil blive udsendt til e-høring. Under forudsætning af at der ikke er flere rettelser, vil udkastet derefter blive lagt til offentlig høring på Styrelsens hjemmeside.

7. danZIG ILL arbejdsgruppe

Status for udeståender.

Leif Andresen måtte indledningsvis beklage, at flere tiltag aftalt på sidste møde ikke er blevet gennemført. Det ene var aftalen om, at tomt indhold skulle oversættes til engelsk, Leif Andresen vil snarest sørge for at rette op på problemet og sender oversættelsen til tjek hos arbejdsgruppen.

Det andet var en aftale om en ændring, der var blevet implementeret i BOB systemet. Ændringer er nu blevet omgjort i BOB, fordi forskellige biblioteker havde problemer med ændringen. Sendes derfor tilbage til arbejdsgruppen.

Leif Andresen gav derefter et kort historisk gennemgang af, hvad der var sket med ILL ISO standarden. De nuværende ILL standarder er gået i stå. I 2004 blev et forslag om en version 3 skrottet. Der er nu i ISO/TC46/SC4 regi overvejelser om tage udgangspunkt i Request Transfer Message. Leif er blevet kontaktet om evt. at være projektleder. Når der måtte foreligge noget mere konkret, vil ILL arbejdsgruppen blive inddraget. Poul Henrik Jørgensen pegede på, at NCIP burde kunne bruges til at dække også dette behov.

8. Holdings

Status for ISO 20775 - Schema for holdings information.

Leif Andresen henviste til en tidligere drøftelse og sammen med Tommy Schomacker vedstod han et tidligere løfte om at udarbejde udkast til guidelines, idet der skal ske en mapning mellem normal dansk bibliotekspraksis og formatet. Mapningen skal svare til den mapning til Z39.50 Holdings, som er en del af specifikationen af danZIG-profilen.

Erik Bertelsen bemærkede at hastværket må afhænge af foranstående implementeringer af standarden.

Der var enighed om, at alle skulle sige til, hvis deres netværk (og ikke mindst internationale leverandører) indikerer, at der er implementeringer på vej.

9. Z39.50 og SRU

Status og kommende udvikling.

Leif Andresen orienterede om at der ikke var megen ny standardmæssig udvikling mht. til z39.50.

Mht. til SRU er version 1.2 i sat drift. Det gøres forsøg på at løfte SRU op til en OASIS standard. SRU er ved at blive mere kompleks og bliver anvendt flere og flere steder. Skulle der være et reelt behov for at begynde at anvende SRU, så er det en simpel og hurtig ting at gøre det. Men der vil klart ikke være nogen grund til det, førend der er en større efterspørgsel efter det.

SRW er i praksis droppet. Hvis det bliver en OASIS standard, så dropper man det helt.

10. Præsentation af <http://biblstandard.dk/>

Leif Andresen henledte opmærksomheden på, at Styrelsen for Bibliotek og Medier efter nytår tager et nyt CMS system i brug. Da et CMS system har meget vanskeligt ved at håndtere XML filer, så har Leif valgt at oprette en nyt site uden for Styrelsens CMS system, kaldet biblstandard.dk, hvor bl.a. alle relevante dokumenter vedrørende danZIG vil blive lagt op.

Egentlige publikationer såsom danZIG specifikationer vil dog også fremover blive publiceret sammen med styrelsens øvrige publikationer.

11. Evaluering af Bibliotekssystemleverandørblog

Se: <http://syslev.wordpress.com/>

Leif Andresen benyttede lejligheden til at gøre opmærksom på systemleverandørbloggen. Det vil fremover blive brugt til annonceringer, informationer mv. Bloggen er almen tilgængelig, der ingen afspærring. Leif Andresen opfordrede leverandørerne til at tegne en RSS feed til bloggen, således at de er sikret modtagelse af de relevante informationer. Der var blandt de tilstedeværende systemleverandører enighed om, at det var et godt initiativ og det kunne blive et nyttigt værktøj.

12. Kommende initiativer

a. Styrelsen forbereder nogle mindre justeringer af specifikationen for folkebiblioteksstatistik.

Leif Andresen har udsendt mail omkring folkebiblioteksstatistikken, fra 2009 skal den nye fil til modtagne interurbanlån have tilføjet en supplier code, og filnavnene, der indtil nu har sluttet uden "efternavn" bedes ændret, så alle filer kommer til at hedde ".txt" i stedet for.

b. Der er som resultat af en større analyse af forholdet mellem MARC21 og danMARC2 indført en række nye felter og delfelter i danMARC2. Oversigten over ændringerne i danMARC2 kan findes på denne adresse: http://www.kat-format.dk/danMARC2/version_november08.htm

Styrelsen for Bibliotek og Medier publicerer snarest den bagvedliggende rapport på sin hjemmeside www.bibliotekogmedier.dk. Denne rapport indeholder bl.a. en oversigt over, hvilke implikationer de nye felter og delfelter vil få for hhv. konverteringsvejledninger og Praksisregler for søgeveje.

Enighed om, at de nye ændringer var stærkt tiltrængte og der blev udtrykt stor begejstring over, at det endelig var sket.

c. Som følge ovennævnte tilføjelser til danMARC2, vil Praksisregler for søgeveje blive justeret tidligt i 2009.

d. Som følge ovennævnte tilføjelser til danMARC2, vil de i 2003 påbegyndte konverteringsvejledninger mellem danMARC2 og MARC21 (begge veje) blive endeligt publicerede.

13. Næste møde

Et mødekort udsendes et par måneder førend mødedatoen. Møder forventes holdt ca. hvert halve år.

14. Evt.

Leif Andresen takkede for sædvanlig god ro og orden og konstruktiv deltagelse.